

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพัฒนา
ทักษะการสื่อสารในผู้ป่วยจิตเภท

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในผู้ป่วยจิตเภท
(THE DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE
FOR THE COMMUNICATION SKILLS TRAINING IN PATIENTS WITH
SCHIZOPHRENIA)

วิโรจน์ ทองทา 4736915 NSMH/M

พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์: ยาใจ สิทธีมงคล, Ph.D., อติรัตน์ วัฒนไพลิน, กศ.ด.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการฝึกทักษะการสื่อสารในผู้ป่วยจิตเภทของผู้ป่วยจิตเภทในโรงพยาบาล ใช้รูปแบบการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของไอโอวา (2001) เป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาแนวปฏิบัติ ผลการดำเนินการตามกรอบแนวคิดดังกล่าวได้งานวิจัยที่มีคุณภาพ 5 เรื่อง ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีการออกแบบวิจัย ประกอบด้วย Randomized Controlled Trial 2 เรื่อง, Descriptive 1 เรื่อง และ One-group pre-post test 2 เรื่อง จากนั้นได้นำผลงานวิจัยทั้ง 5 เรื่องมาสังเคราะห์และสังเคราะห์จนได้ร่างแนวปฏิบัติการพยาบาล และนำร่างแนวปฏิบัติการพยาบาลดังกล่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไข ได้แนวปฏิบัติการพยาบาลสำหรับเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในผู้ป่วยจิตเภท โดยมีหัวข้อครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้ 1) การประเมินคุณสมบัติของผู้ป่วยจิตเภท รวมทั้งการประเมินความสามารถในการสื่อสารของผู้ป่วยจิตเภท 2) การจัดโปรแกรมการฝึกทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วยขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และฝึกทักษะครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การติดต่อสื่อสารโดยภาษาพูดและไม่ใช้ภาษาพูด การเริ่มต้นสนทนาอย่างเป็นมิตร การดำเนินการสนทนา การจบการสนทนาอย่างเป็นมิตร การใช้ทักษะแบบผสมผสาน และ 3) การประเมินผลลัพธ์หลังสิ้นสุดโปรแกรม

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารในผู้ป่วยจิตเภทที่พัฒนาขึ้นเป็นเพียงร่างแนวปฏิบัติที่ได้จากการสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ 5 เรื่อง ดังนั้นควรสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมอีก เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น หลังจากนั้นจึงนำแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นไปทำการศึกษานำร่อง เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

คำสำคัญ : ผู้ป่วยจิตเภท / โปรแกรมการฝึกทักษะการสื่อสาร/ แนวปฏิบัติการพยาบาล

THE DEVELOPMENT OF A CLINICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR THE COMMUNICATION SKILLS TRAINING IN PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA

WIROTE TONGTA 4736915 NSMH/M

M.N.S. (MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORS: YAJAI SITTHIMONGKOL, Ph.D.,
ATIRAT WATTANAPAILIN, Ed.D.**ABSTRACT**

The aim of this study is to develop a clinical nursing practice guideline in order to help nurses working with schizophrenic patients improve the patients' communication skills. The development of this guideline was guided by the IOWA model (2001). Following the 10 steps of this model, the author found 5 research studies relevant to the clinical problem. The studies were 2 Randomized Controlled Trials, one descriptive study, and 2 one-group pre-post test studies. These Studies were analyzed, and synthesized to develop a draft of a clinical nursing practice guideline to improve communication skills of schizophrenic patients. Then the guideline was submitted to 3 clinical experts to validate. The guideline was revised according to the experts' suggestions. The topics of the guideline were: 1) assessment of patients' characteristics and communication skills; 2) a communication skills training program including preparation phase and implementation phase; 3) evaluation of clinical outcome after the program. It was found that there were 5 skills that patients needed to be taught: 1) verbal and non-verbal communication behaviors; 2) starting a friendly conversation; 3) keeping a conversation going; 4) ending a friendly conversation; 5) integrating the skill components.

The recommendation of this study is that the clinical nursing practice guideline is only in initial phase of development. Additional study and evidence is required to develop this guideline more comprehensively. The guideline could be examined through a pilot study to test its feasibility in clinical settings.

**KEY WORDS: SCHIZOPHRENIC PATIENT / COMMUNICATION SKILLS
TRAINING / NURSING PRACTICE GUIDELINE**

115 pp.